

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การเพิ่มพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space)
ในพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)

จัดทำโดย นางสาวโคจิรัศม์ กุลศิริชัยวัฒน์
ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ
สังกัด กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๓
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ชื่อเรื่อง การเพิ่มพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ในพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร
แห่งที่ ๑ (จตุจักร)

๒. หลักการและเหตุผล

ในโลกยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่อย่างมาก การเรียนรู้มิได้ถูกจำกัดอยู่เพียงแต่ในห้องเรียน หรือโรงเรียน หรือในเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือกับเฉพาะกลุ่มเป้าหมายวัยเรียนอีกต่อไป แต่การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา กับคนทุกช่วงวัย การศึกษาตามอัธยาศัยได้กลายมาเป็นความจำเป็นที่คนรุ่นใหม่ต้องเข้าใจ เข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ การเรียนรู้ในยุคปัจจุบันได้เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Child Center) เด็กเป็นผู้เริ่มตั้งคำถาม และออกค้นคว้าหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว “พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space)” จึงเป็นจุดนัดพบที่สำคัญสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ ทำการบ้าน ทำรายงาน ทำงานกลุ่ม อ่านตำรา ค้นคว้าไอเดียใหม่ ๆ ของเด็ก ฯลฯ

กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการศึกษา การเรียนรู้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับคนทุกเพศ ทุกวัย จะเห็นได้จากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ที่ประกอบด้วย ๗ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ มหานครปลอดภัย มหานครสีเขียวสะดวกสบาย มหานครสำหรับทุกคน มหานครกะทัดรัด มหานครประชาธิปไตย มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ ซึ่งในเรื่องของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนอยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ ๓.๓ การศึกษาสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๓.๓.๓ ประชาชนมีโอกาสศึกษาตลอดชีวิต เป้าประสงค์ที่ ๓.๓.๒.๓ พัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

กรุงเทพมหานคร โดยสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) ขึ้นภายในสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เขตจตุจักร บนเนื้อที่จำนวน ๗ ไร่ ๑ งาน ๒๗ ตารางวา ภายในพื้นที่ประกอบด้วยอาคารจัดแสดงนิทรรศการ ๔ อาคาร ได้แก่ อาคารทอตะวัน อาคารสายรุ้ง อาคารจักรวาล และอาคารยูนิลีเวอร์ โดยมุ่งหวังให้เป็นพื้นที่ทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้กับเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป ให้มีโอกาสได้รับและสัมผัสประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งพิพิธภัณฑ์เด็กแห่งนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยสำหรับเด็กสามารถเข้ามาใช้บริการได้โดยมีการจัดแนวทางการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) มีชุดนิทรรศการที่หลากหลายแบ่งการเรียนรู้ตามแต่ละช่วงวัย และเรียนรู้ผ่านการลงมือทำของเด็ก ๆ (Learning by Doing) ซึ่งเป็นต้นแบบการเรียนรู้นอกห้องเรียนสำหรับเด็กวัยแรกเกิด – ๑๒ ปี ภายใต้แนวคิด Learning for Young Creative Minds “สนุกเล่น สนุกคิด จิตสร้างสรรค์” เปิดให้บริการในวันอังคาร – วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ปิดบริการทุกวันจันทร์ เปิดให้บริการฟรีโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ในปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เปิดให้บริการภายในอาคารจัดแสดงนิทรรศการเพียงแค่ ๒ อาคาร คือ อาคารทอตะวัน อาคารสายรุ้ง และลานกิจกรรมกลางแจ้ง มีกิจกรรมหลัก กิจกรรมหมุนเวียนในทุกวัน รวมถึงกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมปิดเทอมเต็มประสบการณ์ กิจกรรมวันครอบครัว และกิจกรรม Young Creative Minds ส่วนอีก ๒ อาคาร คือ อาคารจักรวาล และอาคารยูนิลีเวอร์ ปิดให้บริการ อยู่ระหว่างรอการปรับปรุง

นับตั้งแต่เริ่มเปิดให้บริการเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๘ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑) มีเด็ก เยาวชน ประชาชนหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาใช้บริการ เสริมสร้างการเรียนรู้เป็นจำนวนมากกว่า ๑,๒๒๔,๖๗๓ คน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ (๑ มกราคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘) มีผู้เข้าใช้บริการรวมเป็นจำนวน ๓๑๙,๕๖๓ คน ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) มีผู้เข้าใช้บริการรวมเป็นจำนวน ๓๕๔,๙๖๖ คน ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐) และปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑) มีผู้เข้าใช้บริการรวมเป็นจำนวน ๒๓๙,๓๒๕ คน นอกจากนี้ได้มีสถานศึกษา ต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดเข้ามาใช้บริการพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เป็นแหล่งเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนถึง ๑,๗๘๔ หน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานและนักศึกษาที่สนใจเข้ามาจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ผ่านโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับสถิติผู้มาใช้บริการโดยเฉลี่ย ในวันอังคาร - วันศุกร์ อยู่ที่ประมาณ ๘๐๐ - ๑,๒๐๐ คน ต่อวัน ในวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุด นักชัตฤกษ์ จำนวน ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ คนต่อวัน

จากสถิติผู้มาใช้บริการพิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน ทำให้พื้นที่การเรียนรู้ที่ให้บริการอยู่ไม่เพียงพอต่อการเข้ามาใช้บริการของเด็ก เยาวชน และประชาชน อีกต่อไป ประกอบกับอาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นอาคารที่ถูกทิ้งร้างและมีสภาพทรุดโทรม ไม่สามารถใช้สอยพื้นที่อาคารให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก เยาวชน และประชาชนได้อย่างเต็มศักยภาพ การปรับปรุงอาคารยูนิลีเวอร์ ให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) จะทำให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีพื้นที่ใช้สอย และพื้นที่เรียนรู้สำหรับทำกิจกรรมตามอัธยาศัยและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น ภายใต้แนวคิด Learning for Young Creative Minds อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการให้บริการของพิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เต็มศักยภาพอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เป้าหมายที่ ๓ คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๗๕) ด้านที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ ๓.๓ การศึกษาสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๓.๓.๓ ประชาชนมีโอกาสศึกษาตลอดชีวิต เป้าประสงค์ที่ ๓.๓.๒.๓ พัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มาตรการที่ ๒ สร้าง BMA Learning Corner เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพในแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ของ กรุงเทพมหานคร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยร่วมกันเพิ่มมากขึ้น

๓.๒ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยสำหรับเด็กและเยาวชน ตามแนวคิด Learning for Young Creative Minds “สนุกเล่น สนุกคิด จิตสร้างสรรค์”

๔. เป้าหมาย

ปรับปรุงอาคารยูนิเวอร์ ซิตีพาร์คเด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่เหมาะสม สอดคล้องกับการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

๕.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า พัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ รวมถึงสนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การอ่าน การบำเพ็ญประโยชน์ทางสังคม การดูแลสุขภาพ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การวางแผนชีวิต อีกทั้งยังต้องจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทัวถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ รวมถึงปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต อาทิ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ โรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมให้มีระบบการจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕.๒ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ประกอบด้วย ๗ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ มหานครปลอดภัย มหานครสีเขียวสะดวกสบาย มหานครสำหรับทุกคน มหานครกะทัดรัด มหานครประชาธิปไตย มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ ๓.๓ การศึกษาสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๓.๓.๓ ประชาชนมีโอกาสศึกษาตลอดชีวิต ได้กล่าวถึง กรุงเทพมหานครต้องศึกษาและพัฒนาเนื้อหาการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนแต่ละช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาระบบการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและพัฒนาเครือข่ายการใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ในการจัดทำรายงานฯ นี้ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ ๓.๓ การศึกษาสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๓.๓.๓ ประชาชนมีโอกาสศึกษาตลอดชีวิต เป้าประสงค์ที่ ๓.๓.๒.๓ พัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มาตรการที่ ๒ สร้าง BMA Learning Corner เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพในแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร

๕.๓ การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

SWOT มาจากตัวอักษรย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัว ได้แก่ Strength (จุดแข็ง) Weakness (จุดอ่อน) Opportunity (โอกาส) และ Threat (อุปสรรค) เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ของหน่วยงาน ซึ่งช่วยให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีต่อหน่วยงาน

หลักการสำคัญของ SWOT คือ การวิเคราะห์โดยการสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อหน่วยงาน

๕.๓.๑ ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

๑) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน จะวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในหน่วยงานในทุกๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยงาน แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ และการจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงาน เพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้าด้วย

- จุดแข็งของหน่วยงาน (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในหน่วยงานนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นของหน่วยงานที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาหน่วยงานได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงาน

- จุดอ่อนของหน่วยงาน (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในหน่วยงานนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบของหน่วยงานที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน

๒) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตราผู้หนังสือของประชาชน การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึงกรรมวิธีใหม่ๆ และพัฒนาการทางด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการ

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่า ปัจจัยภายนอกหน่วยงาน ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อที่เป็นประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับมหภาค และหน่วยงานสามารถฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

- อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกหน่วยงาน ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งหน่วยงานจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพหน่วยงานให้มีความแข็งแกร่ง พร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

๓) ระบบสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส อุปสรรคจากภายนอก เพื่อดูว่าหน่วยงานกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น หน่วยงานควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ องค์กรจะอยู่ในสถานการณ์ ๔ รูปแบบ ดังนี้

สถานการณ์ที่ ๑ (จุดแข็ง – โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากหน่วยงานค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารหน่วยงานควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive-Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ ๒ (จุดแข็ง – อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่หน่วยงานมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็ง ดังนั้น แทนที่จะรองจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่นๆ แทน

สถานการณ์ที่ ๓ (จุดอ่อน – โอกาส) สถานการณ์นี้ หน่วยงานมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีจุดอ่อนภายในหน่วยงาน ดังนั้น ทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ ๔ (จุดอ่อน – อุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากหน่วยงานกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหน่วยงานหลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์การตั้งรับหรือการป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

๕.๓.๒ ผลการวิเคราะห์ SWOT ของพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน	
จุดแข็ง (S-Strengths)	จุดอ่อน (W-Weakness)
๑. เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับเด็กแรกเกิด – ๑๒ ปี แห่งเดียวของกรุงเทพมหานคร ๒. มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ๓. กรุงเทพมหานครสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ	๑. พื้นที่ในการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ๒. มีอาคารที่รอการปรับปรุง จำนวน ๑ อาคาร คือ อาคารยูนิลีเวอร์
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงาน	
โอกาส (O-Opportunities)	อุปสรรค (T-Threats)
๑. สถานศึกษาในกรุงเทพมหานครมีการปรับระบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน เด็กนักเรียนจึงมีความต้องการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) นอกโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ๒. มีนโยบายและแผนพัฒนาทางการศึกษาตามอัยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระดับชาติและระดับกรุงเทพมหานคร	๑. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้งประชากรจริงและประชากรแฝง

จากตาราง SWOT ของพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) จะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมภายในของพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) มีจุดอ่อนด้านพื้นที่ในการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากยังมีอาคารที่รอการปรับปรุงอยู่จำนวน ๑ อาคาร คืออาคารยูนิลีเวอร์ สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานมีโอกาสเป็นข้อได้เปรียบอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและแผนพัฒนาทางการศึกษาตามอัยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระดับชาติและระดับกรุงเทพมหานคร รวมถึงสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครมีการปรับระบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน เด็กนักเรียนจึงมีความต้องการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) นอกโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) อยู่ในสถานการณ์ที่ ๓ (จุดอ่อน – โอกาส) กล่าวคือ สถานการณ์นี้ หน่วยงานมีโอกาสเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีจุดอ่อนภายในหน่วยงาน ดังนั้นทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้ ดังนั้น จึงควรปรับปรุงอาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่เหมาะสม สอดคล้องกับการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน

๕.๔ วงจรการบริหารงานคุณภาพ PCDA

วงจรการบริหารงานคุณภาพ PCDA ย่อมาจากภาษาอังกฤษ ๔ คำ ได้แก่ Plan (การวางแผน) Do (การปฏิบัติ) Check (การตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PCDA สามารถประยุกต์ใช้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต ไปจนถึงการดำเนินงานในระดับหน่วยงาน ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

P – Plan ขั้นตอนการวางแผน ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลและกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยให้หน่วยงานสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ชั่วโมงการทำงาน เงิน และเวลา

D – Do ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมีการตรวจสอบระหว่างปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามแผนการที่วางไว้

C – Check ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทราบว่า ในขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ แต่สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ว่าตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

A – Action ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม จะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ ๒ กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรก ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำเป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง คือ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไร เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ ใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้จากการทำ PCDA คือ

๑. การวางแผนงานก่อนการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดความพร้อมเมื่อได้ปฏิบัติงานจริง การวางแผนงานควรวางให้ครบ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นการศึกษา คือ การวางแผนศึกษาข้อมูล วิธีการ ความต้องการของผู้ใช้บริการ ข้อมูลด้านทรัพยากร และงบประมาณที่ได้รับ

ขั้นเตรียมงาน คือ การวางแผนเตรียมงานด้านสถานที่ การออกแบบชุดนิทรรศการการเรียนรู้ ความพร้อมของบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องจักร วัสดุต่าง ๆ

ขั้นดำเนินงาน คือ การวางแผนทางการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนแต่ละฝ่าย เช่น ฝ่ายบริการ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายความปลอดภัย เป็นต้น

ขั้นการประเมินผล คือ การวางแผนหรือเตรียมการประเมินผลงานอย่างเป็นระบบ เช่น ประเมินจากจำนวนผู้ใช้บริการ ประเมินจากการติชม/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เพื่อให้ผลที่ได้จากการประเมินเกิดความเที่ยงตรง

๒. การปฏิบัติตามแผนงาน ทำให้ทราบขั้นตอน วิธีการ และสามารถเตรียมงานล่วงหน้าหรือทราบอุปสรรคล่วงหน้าด้วย ดังนั้น การปฏิบัติงานก็จะเกิดความราบรื่น และเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๓. การตรวจสอบ ให้ได้ผลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้ ประกอบด้วย ตรวจสอบจากเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ มีเครื่องมือที่เชื่อถือได้ มีเกณฑ์การตรวจสอบที่ชัดเจน มีกำหนดเวลาการตรวจสอบที่แน่นอน และบุคคลที่ทำการตรวจสอบต้องได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อการตรวจสอบได้รับการยอมรับ การปฏิบัติงานขั้นต่อไปก็ดำเนินงานต่อไปได้

๔. การปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนใดก็ตาม เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพที่จะเกิดขึ้น

๕.๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

หมวดที่ ๑ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มาตรา ๖ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

หมวด ๒ การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

มาตรา ๗ การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

มาตรา ๘ ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการจะต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ตาม มาตรา ๗ และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา

(๒) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

(๓) ก่อนเริ่มดำเนินการ ส่วนราชการต้องจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบการดำเนินการในแต่ละ

ขั้นตอน ในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

(๔) ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

(๕) ในกรณีที่เกิดปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการ ให้ส่วนราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นโดยเร็ว ในกรณีที่ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเกิดขึ้นจากส่วนราชการอื่นหรือระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยเร็วต่อไป และให้แจ้ง ก.พ.ร. ทราบด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการกำหนดวิธีปฏิบัติให้เหมาะสมกับภารกิจแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ ก.พ.ร. จะกำหนดแนวทางการดำเนินการทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานนี้ด้วยก็ได้

๕.๖ แนวคิด “Co-Learning Space” ของศูนย์การค้า เดอะสตรีท รัชดา

นายพงษ์ศักดิ์ นันตวรรณกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัท เดอะ สตรีท รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้บริหารศูนย์การค้า เดอะ สตรีท รัชดา กล่าวว่า “พื้นที่ Co-Learning Space เกิดขึ้นจากการมองเห็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่มาใช้บริการในศูนย์การค้า และมาใช้พื้นที่ต่างๆ เพื่อท่องตำราทำงานกลุ่ม และดูหนังสือ ทางศูนย์การค้าจึงได้เช่าพื้นที่ส่วนกลางเป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ขึ้นมา โดย “Co-Learning Space” ของศูนย์การค้า เดอะสตรีท รัชดา มีพื้นที่ประมาณ ๔๐๐ ตร.ม. แบ่งออกเป็น ๓ โซน ได้แก่ โซนที่ ๑ บริเวณชั้น B มีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ ปลั๊กไฟ โถงร้านอาหาร เครื่องดื่ม ที่เปิดให้บริการ ๒๔ ชม. โซนที่ ๒ บริเวณ ชั้น ๑ ด้านข้าง COLLECTIVE จัดแบ่งเป็นห้องสี่เหลี่ยม จำนวน ๓ ห้อง มีโต๊ะขนาดใหญ่ เก้าอี้ และกระดาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้มาดูหนังสือ หรือทำงานกลุ่มกัน และโซน ๓ บริเวณชั้น ๔ โซนร้านอาหาร จัดโต๊ะเก้าอี้เช่นเดียวกับชั้น B พร้อมมีบริการ wifi”

๕.๗ แนวคิด Too Fast Too Sleep

คุณเอนก จงเสถียร เจ้าของ Wrap ห่ออาหาร แบรินด์ M Wrap ผู้ก่อตั้งร้าน Too Fast Too Sleep เป็นร้านที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นที่อ่านหนังสือแบบเปิด ๒๔ ชั่วโมง โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นนักศึกษาที่ต้องการสถานที่ที่เปิดทั้งวันทั้งคืนเพื่อสำหรับการอ่านหนังสือสอบ โดยเฉพาะ เป็นร้านกาแฟสำหรับคนเมือง ที่อำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าให้อ่านหนังสือหรือทำงาน ๒๔ ชั่วโมง มีทั้งหมด ๔ สาขา ประกอบด้วย สามย่าน, ศาลายา, เกษตร และสยามสแควร์ มีบริการหนังสือให้อ่าน บริการ Wi-Fi ฟรี มีที่ให้ต่อปลั๊กโน้ตบุ๊ก มีโต๊ะ เก้าอี้ที่นั่งหลากหลายรูปแบบแล้วแต่ไลฟ์สไตล์ของแต่ละคน มีที่นั่งโต๊ะ นั่งบนเบาะที่พื้น และสามารถนอนเล่นได้บนโซฟา

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ ศึกษาข้อมูล งานวิจัย แนวคิด และนโยบาย

๖.๑.๑ ศึกษาข้อมูล สภาพปัญหา การใช้บริการของเด็ก เยาวชน และประชาชน และการให้บริการของพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)

๖.๑.๒ ศึกษาข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) รวมถึงหน่วยงานที่ได้จัดทำพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้แล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๖.๑.๓ ศึกษาแนวคิดและนโยบายของหน่วยงาน ความเป็นไปได้ รวมถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space)

๖.๒ สำรวจพื้นที่ที่จะทำเป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) และการวิเคราะห์ความเสี่ยง

๖.๒.๑ ประสานกลุ่มงานออกแบบ สำนักงานเลขานุการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เพื่อสำรวจพื้นที่ทางกายภาพของอาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) พิจารณาความเหมาะสมในการที่จะทำเป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสีย รวมถึงวิเคราะห์ความเสี่ยงต่างๆ

๖.๒.๒ ประชุมร่วมกันระหว่างพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) กองวัฒนธรรม กับกลุ่มงานออกแบบ สำนักงานเลขานุการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปผลการสำรวจพื้นที่และการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ความเสี่ยง และความเป็นไปได้ในการที่จะทำเป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space)

๖.๓ ออกแบบพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) พร้อมประมาณราคาค่าใช้จ่าย

๖.๓.๑ ประสานกลุ่มงานออกแบบ สำนักงานเลขานุการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เพื่อออกแบบพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) พร้อมประมาณราคาค่าใช้จ่าย

๖.๓.๒ ประชุมร่วมกันระหว่างพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) กองวัฒนธรรม กับกลุ่มงานออกแบบ สำนักงานเลขานุการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปรูปแบบพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) และราคาค่าใช้จ่าย ที่มีความเหมาะสม สวยงาม คุ่มค่า และใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

๖.๓.๓ ขออนุมัติแบบ อำนาจในการอนุมัติเป็นของผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

๖.๔ ขอจัดสรรงบประมาณ และดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง

๖.๔.๑ จัดทำเอกสารประกอบคำขอจัดสรรงบประมาณ และเสนอสำนักงบประมาณ เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

๖.๔.๒ ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้ผู้รับจ้าง

๑) ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแบบบูรณาการงานก่อสร้างและคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

๒) รายงานผลการจัดทำแบบบูรณาการงานก่อสร้างและราคากลาง

๓) ขอความเห็นชอบแบบบูรณาการงานก่อสร้างและราคากลาง

๔) ประกาศจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

๕) ผู้รับจ้างยื่นเสนอราคาและประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

๖) ขออนุมัติจ้างและลงนามในสัญญาจ้าง

๖.๕ ดำเนินการปรับปรุงอาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space)

๖.๕.๑ ผู้รับจ้างดำเนินการตามแบบ สัญญาจ้าง และระยะเวลาในการจ้าง

๖.๕.๒ ผู้ควบคุมงาน ควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบ และสัญญาจ้างทุกประการ

๖.๕.๓ ผู้ตรวจรับงาน ตรวจรับงานเมื่อผู้รับจ้างดำเนินการส่งมอบงานตามสัญญาจ้าง

๖.๕.๔ เบิกจ่ายค่าจ้างให้กับผู้รับจ้างเมื่อคณะกรรมการตรวจรับงานได้ตรวจรับงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๖.๖ เตรียมความพร้อมในการเปิดให้บริการ

๖.๖.๑ สรรหาคณะทำงานหรือบุคคลมาดูแลบริหารจัดการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space)

๖.๖.๒ ประชุมมอบหมายหน้าที่ให้คณะทำงานหรือบุคคล เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดให้บริการกับประชาชน

๖.๗ เปิดพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้เข้ามาใช้บริการ

๖.๘ ประเมินผลการดำเนินงาน

๖.๘.๑ จัดเก็บสถิติจำนวนผู้ใช้บริการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) และรายงานให้ผู้บริหารทราบ

๖.๘.๒ ประสานกองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และสรุปผลเพื่อรายงานให้ผู้บริหารทราบ

๖.๘.๓ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ให้ดียิ่งขึ้น ตามผลการประเมิน

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	๒๕๖๑					๒๕๖๒									
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ศึกษาข้อมูล งานวิจัย แนวคิด และนโยบาย	↔														
๒. สำรวจพื้นที่และ วิเคราะห์ความเสี่ยง	↔														
๓. ออกแบบพร้อม ประมาณราคาค่าใช้จ่าย	↔														
๔. ขอจัดสรรงบประมาณ และดำเนินการตาม ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง			↔			↔									
๕. ดำเนินการปรับปรุง พื้นที่							↔			↔					
๖. เตรียมความพร้อมใน การเปิดให้บริการ										↔					
๗. เปิดให้บริการ											↔				↔
๘. การติดตามและ ประเมินผล											↔				↔

๘. งบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๒ แผนงานบริการสังคม งานวัฒนธรรม หมวดค่า- ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง) รายการปรับปรุงอาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑเด็ก กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จัดจักร) จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐.-บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) โดยมีค่าใช้จ่าย ดังนี้

๘.๑ ค่าครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.-บาท

๘.๒ ค่าวางระบบไฟฟ้า แสงสว่าง ผนังอาคาร งานระบบไอที ตกแต่งพื้นที่ และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐.-บาท

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย / วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
<p>๙.๑ เป้าหมาย</p> <p>ปรับปรุงอาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานคร แห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นพื้นที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่เหมาะสม สอดคล้องกับการเรียนรู้และการ ใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน</p>	<p>ระดับผลผลิต (Output)</p> <p>ปรับปรุงอาคาร ยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานคร แห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นพื้นที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒</p>	<p>๑. สัญญาการจ้างเหมาปรับปรุง อาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑสถาน กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)</p> <p>๒. หนังสือส่งมอบงาน</p> <p>๓. หนังสือตรวจรับงาน</p>
<p>๙.๒ วัตถุประสงค์</p> <p>๙.๒.๑ เพื่อให้เด็กและ เยาวชน มีพื้นที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ (Learning Space) ใน การทำกิจกรรมการเรียนรู้ตาม อัยาศัยร่วมกันเพิ่มมากขึ้น</p>	<p>ระดับผลผลิต (Output)</p> <p>เด็กและเยาวชน มีพื้นที่ส่งเสริม การเรียนรู้ (Learning Space) ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตาม อัยาศัยร่วมกันเพิ่มมากขึ้น</p>	<p>หนังสืออนุมัติเปิดใช้อาคาร อาคารยูนิลีเวอร์ พิพิธภัณฑสถาน กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)</p>
<p>๙.๒.๒ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานคร แห่งที่ ๑ (จตุจักร) เป็นแหล่ง เรียนรู้ตามอัยาศัยสำหรับเด็ก และเยาวชน ตามแนวคิด Learning for Young Creative Minds “สนุกเล่น สนุกคิด จิต สรสร้างสรรค์”</p>	<p>ระดับผลผลิต (Output)</p> <p>๑. จำนวนผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ สถานเด็กกรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ จากจำนวนผู้ใช้บริการในปีที่ผ่านมา</p> <p>ระดับผลลัพธ์ (Outcome)</p> <p>๒. ระดับความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑสถาน กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)</p>	<p>๑. สถิติผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑสถาน กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)</p> <p>๒. แบบสำรวจความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑสถาน กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)</p> <p>๓. ข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะของ ผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑสถาน กรุงเทพมหานครแห่งที่ ๑ (จตุจักร)</p>

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรเพิ่มพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ให้เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เข้าถึงพื้นที่และใช้บริการได้อย่างทั่วถึง

๑๐.๒ ควรเพิ่มพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ไปยังแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ศูนย์นันทนาการสร้างสุข ศูนย์กีฬา หน่วยงานราชการในการกำกับดูแลของกรุงเทพมหานคร ฯลฯ

๑๐.๓ ประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการเพิ่มพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ให้มากขึ้น

๑๐.๔ ควรนำวิธีการตลาดสำหรับภาครัฐ (Marketing in Public Sector) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) แนวคิดการตลาดจะใช้ผู้รับบริการหรือประชาชนเป็นโจทย์ในการพัฒนางานบริการให้ตอบสนองความต้องการ ความคาดหวัง เพื่อสร้างให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือประชาชนให้ได้มากที่สุด